

Retningslinjer for prioritering av tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket på Hadeland og i Nittedal for 2021-2022

1. Tiltak som gir konkret miljøeffekt – tiltak mot landbruksforurensning.

Tilskudd: Inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag

- a. Hydrotekniske tiltak på arealer med leirjord¹ og på andre arealer, som for eksempel:
 - Gjenåpning, utbedring og oppgradering av bekkelukkinger
 - Rehabilitering eller etablering av kummer/nedløpskummer
 - Terrengforming i forbindelse med plassering av kum, motfall til nedløpskummer
 - Reparasjon/oppdimensjonering av eksisterende utløp
 - Sikring av bunn og sider i åpne kanaler
 - Erosjonssikring av utløp og skråninger som steinsetting
- b. Fangdam og andre økologiske renseløsninger, som for eksempel:
 - Etablering av fangdam
 - Restaurering/tømming av fangdam (ikke årlig vedlikehold)
 - Tilplanting av kantvegetasjon for å stabilisere langs bekkekanter
- c. Bygningstekniske miljøtiltak², som for eksempel:
 - Tiltak for å redusere avrenning fra husdyrgjødsel, talle, utekveer, samleplasser, siloanlegg og lager for rundballer
 - Biofilter på vaskeplass for åkersprøyte for å forhindre avrenning av plantevernmidler

¹ Leirjordområder har vi i områder under marin grense. Særlig finner vi dette i Nittedal kommune på begge sider av Hakadalselva/Nitelva, men også langs Jarenvannet, Vigga og Randsfjorden i Gran kommune og langs Randsfjorden i Jevnaker kommune. Se [kart](#). Ved tiltak på arealer under marin grense skal rådene [fra veiledning ved små inngrep i kvikkleiresoner](#) følges.

² Bygningstekniske miljøtiltak blir prioritert i SMIL-sammenheng, men her er det også mulig å søke tilskudd fra [Innovasjon Norge](#)

2. Særskilte tiltak til å fremme biologisk mangfold.

Tilskudd: Inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag

Områder registrert ved naturtypekartlegging eller der det er registrert truede eller rødlistede arter, vil danne grunnlag for prioriteringen av tiltak. Tiltak kan for eksempel være:

- a. Restaurering av gamle gårdsdammer og deres biologiske mangfold
- b. Tilrettelegging av beite- og hekkeområder for fugl (åkerrikse, sanglerke)
- c. Fjerning av fremmede og skadelige arter
- d. Reetablering, skjøtsel og utvidelse av biotoper som er viktige for biologisk mangfold

3. Kulturlandskap og kulturminner

Tilskudd: Inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag

Tiltak kan for eksempel være

- a. Restaurering av gamle beiter for å ivareta biologisk mangfold og holde gammel kulturmark åpen. Gjelder vannforsyning, inngjerding og rydding av innmarksbeite. Søkere som selv ikke disponerer dyr, må legge ved leieavtale om beiting. Det er et krav at gjerdet skal være permanent³
- b. Utvendige og konstruksjonsmessige restaurering av gamle bygninger som er viktige elementer i kulturlandskapet (stabbur, løer, smier, møller, mindre bygninger i helhetlige gårdstun, husmannsplass), men ikke bygninger som tjener som bolig eller utleiebolig. Verneverdige bygninger⁴ er tilskuddsberettiget, mens freda bygninger⁵ eller bygninger som flyttes inn i/ ut av sitt opprinnelige miljø, eller som gis en ny funksjon, er ikke tilskuddsberettiget.
- c. Eksponering av gamle boplasser og hustufter, gravhauger og røyser, steingjerder, steinbruer, trebruer, vegfar eller fegater.
- d. Restaurering av alleer, hager og gårdsmiljøer av kulturhistorisk betydning, setermiljøer.

4. Tilrettelegging for ferdsel

Tilskudd: Inntil 70 % av godkjent kostnadsoverslag

- a. Tiltak som har til hensikt å gjenåpne eller lette farbarheten i gamle gutuer og stier i landbrukets kulturlandskap og knytte ferdselsårer sammen. Herunder omlegging av ferdselsårer gjennom tun og beiteområder. Dette kan også være sti og tilgang til fiskeplasser. Det skal ikke legges til rette for motorisert ferdsel. Kostnader til skilting og informasjonstavler kan inngå i kostnadsoverslaget, men ikke tilrettelegging til parkering. Ferdselsårer som gis tilskudd, skal være åpne for allmenn ferdsel til fots.

³ Permanent gjerde; dvs at enkle gjerdestolper i glassfiber, fjærstål, kunstfiber o.l. ikke blir godkjent.

⁴ Verneverdige bygninger skal restaureres etter antikvariske prinsipper

⁵ Denne endringen kom i 2016, se [Landbruksdirektoratets kommentarer til regelverket](#). Tiltak til fredede bygninger ligger utenfor SMIL-ordningen.

5. Planleggings- og tilretteleggingsprosjekter

Tilskudd: Inntil 100 % av godkjent kostnadsoverslag

- a. Tilskuddet kan gis til prosjekter som fører fram til planer for konkrete kulturlandskapstiltak eller forurensningstiltak, og gis på grunnlag av godkjent kostnadsoverslag for planlegging, organisering og prosjektarbeid.

Veiledende satser for beregning av kostnader

Ved utarbeidelse av eget kostnadsoverslag kan du benytte følgende veiledende satser.

Veiledende makssatser for egeninnsats for hydroteknikk:

Type arbeid	Kroner per time
Manuelt arbeid	350,00
Traktor m/fører	510,00
Traktor m/tilhenger	670,00
Minigraver m/fører	510,00
Gravemaskin under 8 tonn m/fører	620,00
Gravemaskin over 8 tonn m/fører	670,00

Veiledende makssatser for kulturlandskap og –minner:

Type arbeid	Kroner
Mann m/motorsag	440,00/time
Rydding av kratt	3 000,00/dekar
Nettinggjerde (arbeid og materiell)	105,00/meter
Gjerde 2 tråder (arbeid og materiell)	62,00/meter
Gjerde 3 tråder (arbeid og materiell)	82,00/meter

SMIL-tilskudd

Hvem kan søke SMIL-midler?

- Foretak som er produksjonstilskuddsberettiget.
- Eier av landbrukseiendom, der det foregår en tilskuddsberettiget produksjon.
- Landbrukseiendommer som eies og drives av stat, fylke eller kommune kan ikke søke tilskudd, med mindre tiltaket er et fellestiltak der en eller flere tilskuddsberettigede landbrukseiendommer er med.

Krav og vilkår som søker må oppfylle (jmfør SMIL-forskriften § 3):

- Søker må oppfylle vilkår i forskrift om gjødslingsplanlegging.
- Søker skal føre journal over plantevernmidler som brukes, med opplysninger om plantevernmiddelet, tidspunkt for behandling og dosen som er brukt, samt området og veksten plantevernmiddelet ble brukt på.
- Søker må ha kart over jordbruksarealer foretaket til enhver tid disponerer, samt andre arealer som foretaket disponerer eller er av betydning for eller som er påvirket av jordbruksdriften.

- Søker må ha kartfestet og beskrevet kulturminner, områder som er viktige for biologisk mangfold, arealer med risiko for tap av jord og næringsstoffer og andre forhold av miljømessig betydning.
- Dersom arealene er leid bort, må søker allikevel kunne dokumentere vilkårene gitt i punktene over.

Hvilke forberedelser må du gjøre før du sender SMIL-søknad?

- Kostnadsoverslag* med totale kostnadene for tiltaket, både materialkostnader, kjøp av tjenester og arbeid. Evt. detaljert pristilbud fra entreprenør eller håndverker kan legges ved.
*det skal gjøres fratrukk fra kostnadsoverslaget for eventuell almenningrabatt
- Kart som viser arealet/objektets beliggenhet, med inntegnet tiltak. Bruk gjerne [gårdskart](#).
- Bilder som viser tilstanden til arealet/bygningen/objektet før tiltaket settes i gang.

Hvordan søke SMIL-midler?

- Du søker elektronisk via [Altinn](#).
- Søknadsfristen er 15.mars.
- Du kan ikke få SMIL-tilskudd til påbegynte eller allerede gjennomførte tiltak.

Hvem behandler SMIL-søknaden?

- Kommunen ved Landbrukskontoret for Hadeland og Nittedal, behandler SMIL-søknaden.
- Landbrukskontoret innhenter uttalelser og innspill fra andre faginstanser, dersom det er behov for det i saksbehandlingen. Dette kan være fylkeskommune, Statsforvalteren, vannområdene i regionen, miljørådgivere og kulturvernkonsulent i kommunen, Randsfjordmuseene eller bygningsvernsentre i Buskerud og Akershus.
- Som del av saksbehandlingen, vil landbrukskontoret kunne ha behov for befaring av stedet tiltaket skal gjøres.

Hvor får jeg svar på søknaden?

- Du får svar på søknaden via Altinn eller Digipost. Det blir også sendt et varsel til kontaktinformasjonen du har oppgitt i søknaden.

Arbeidsfrist og utbetalingsanmodning for innvilget SMIL-tilskudd

- Arbeidsfristen er 3 år.
- Etter søknad kan kommunen forlenge arbeidsfristen med maksimalt 2 år, dvs. 5 år fra da tilskuddet først ble innvilget.
- Innen arbeidsfristen må du sende inn utbetalingsanmodning og rapportering for SMIL-tiltaket ditt. I disse lenkene finner du [veiledning for å søke utbetalingsanmodning](#) og [rapporteringskjema](#) som du skal legge ved.

Forhold til annet regelverk

For alle vedtak der SMIL-tilskudd innvilges, skal forhold til annet regelverk vurderes. Innvilget SMIL-tilskudd, innebærer ikke at det er gjort en vurdering av tiltaket etter annet relevant regelverk. For noen tiltak, kan det være behov for avklaring og tillatelse for gjennomføring av tiltaket etter annet regelverk. Dette kan gjelde for eksempel følgende tiltak:

- Steinsetting i bekk/elv kan utløse krav om behandling etter vannressursloven.
- Endring av bekkeløp krever behandling etter vannressursloven.
- Fangdammer kan utløse krav om behandling etter plan- og bygningsloven og vannressursloven.
- Inngrep i kantsone til bekk kan utløse krav om behandling etter vannressursloven.
- Bygningsmessige miljøtiltak kan utløse krav om behandling etter plan- og bygningsloven.
- Skogrydding for åpning av beitemark kan utløse krav om behandling etter skogbruksloven og/eller nydyrkingsforskriften og kulturminneloven.
- Tiltak på bygninger kan utløse krav om behandling etter plan- og bygningsloven og kulturminneloven.

Lista over er ikke uttømmende, verken med hensyn til alle aktuelle regelverk eller hvilke tiltak som kan utløse krav til behandling etter annet regelverk. Om det kreves saksbehandling også etter annet regelverk enn SMIL-forskriften og overordnede retningslinjer, må vurderes i hvert enkelt tilfelle.